

Helg

i Birkeland

MENIGHETSBLAD NR 6/04 ÅRGANG 41 med artikler og reportasjer fra hele Fana prosti

Stille med Gud

Når man er på retreat på Søsterhjemmet på Haraldsplass er det av med klakk-klakk-sko og på med myke raggsocker. Side 6-7

Tiltrekkende bok

Per Barsnes har anmeldt boka «Og Ordet vart nynorsk» av Jarle Bondevik. – Eit produkt med stor kulturhistorisk verdi, mener prosten i Fana. Side 12

Grønnere jul

- Vi skal ha lov til å feire litt ekstra i jula. Men når vi feirer og handler inn i stort, kan vi i alle fall være litt mer bevisste på hva vi kjøper. Side 14-15

Bjørge Hausle Bondevik:

Kvinnen bak de fargerike bildene

FOTO: HANS SJØRGEN MORVIK

Blant kirkene i Fana har Søreide kirke en ganske uvanlig utsmykning. Alterbildet – det mest synlige kunstverket – skiftes ut fire ganger i året. Det er Bjørge Hausle Bondevik som har stått for utsmykningen; en internasjonal anerkjent kunstner med lokal forankring i Fana. Side 10-11

Årets kveder i Fantoft stavkirke

Berit Opheim fra Voss blir den sjuende i rekken som synger «Draumkvedet» i Fantoft stavkirke trettende dag jul. Side 5

Kloke ord fra en gammel kvinne

Jeg har vært så heldig å ha et enestående nært og varmt forhold til en kjær slektning. En god «gammel» kirkegjenger.

AV HANNELI JOHNSEN

Det var en som virket i Domkirken menighet gjennom uendelig mange år. Som var med i «smøregjengen» i diakoniet, «for å lage smørbrød til de eldre», som hun sa. Selv var hun da langt opp i 80-årene!

Vi som var rundt henne vet hvor sentralt kristendommen sto i livet hennes. Hun fremholdt alltid at troen er en gave som hver enkelt av oss må åpne sitt hjerte for å ta imot. Ingen kan påtvinge en annen denne troen. Da hun døde høsten 2001, ikke lenge etter fylte 90 år, etterlot hun seg noen ord. Disse ordene, skrevet i 1994 og limt inn på førsteside av salmeboken, ønsker jeg å dele med leserne:

Til alle mine kjære!

Jeg ber dere så inderlig:

Søk Gud og Jesus Kristus.

Se ikke til siden på din neste som kaller seg kristen, vi er ikke fullkomne.

Gode gjerninger bringer deg ikke inn i himmelen, kun troen.

Vi strekker oss etter det, og hjelpen får du ved bønn.

Når det tårner seg opp, fortvilelse og problemer knuger deg ned, da les i Bibelen Salme 37,5.

Les til det siger inn i deg.

Salme 37,5: «Legg din vei i Herrens hånd, stol på ham, så griper han inn».

Aksjon for en lysere fremtid

For mange år siden besøkte jeg en gammel og klok mann. I det jeg skulle gå så han meg dypt inn i øynene. Med tydelig stemme sa han: «Jeg velger å være din venn». Ordene gjorde et sterkt inntrykk på meg.

AV JAN INGE REVHEIM, STRØMMESTIFTELSEN

Kunne jeg avslå hans vennskap? Selvsagt ikke, for her var et menneske som ønsket å være min venn uten en gang å vite hvem han hadde foran seg. Det er ikke hver dag en møter slike mennesker. Så vi avtalte nytt møte en av de nærmeste dagene.

Vennskapet varte ikke så lenge, fordi den kloke mannen døde kort tid etter.

For en tid siden kjørte jeg forbi en stor plakate i Kampala, hovedstaden i Uganda:» WHO NEEDS FRIENDS? OVER 30 CHANNELS OF THE WORLD'S BEST ENTERTAINMENT». Hvem trenger venner når

Innspill

en har over 30 TV-kanaler å velge mellom? Reklamen vil ha oss til å tro at underholdning er viktigere enn venner.

Underhold – ikke underholdning

I Uganda har jeg møtt hundrevis av barn som er i desperat behov for en venn. Som ikke ønsker noe annet i denne verden enn at noen skal se dem dypt i øynene og si: Jeg velger å være din venn. Dette er barn som ikke kan stenge ute den vanskelige livssituasjonen de befinner seg i ved å titte på TV. For ikke eier familien deres TV. Heller ikke innlagt strøm om noen skulle låne dem et.

Faktisk har mange av disse barna ikke en gang nær familie som kan ta seg av dem. Mor og far er døde av AIDS. Hvem skal da underholde dem? Gi dem daglig brød og skolegang? Kjærlighet og et håp for fremtiden? Underhold – ikke underholdning – er hva disse foreldreløse barna trenger.

For tiende året på rad skal konfirmanter selge kubbelys i kirkeåret

Helg i Birkeland
nr 6, 2004

Bladet utgis av menighetsrådet i samarbeid med BKf og de andre menighetene i Fana, og sendes til alle hjem i menigheten. Menighetsbladet er et informasjonsorgan og regnes ikke som uadressert reklame.

Lokalredaksjon:

Frode Høyte, Eli Heggdal, Ivar Braut og Martin A. E. Andersen.
www.bkf.no/menighetsblad

Levering av stoff:

Stoff leveres menighetskontoret eller på e-post: birkeland.menighet@bkf.no. Digitalbilder bør leveres i høy oppløsning.

Sentralredaksjon:

Redaktør: Anne Myklebust Odland
Red.råd: Hans J. Morvik, Jan-Erik Lien, Lisen Skarstein og Gulborg Aarli, Frode Høyte, Dag Vaula, Sigmund Austrheim, Sverre Trætteberg.
Telefon: 55 27 04 07
Mobil: 412 16 644
Epost: amyland@online.no
Lokal kontaktinformasjon: Se side 13

Grafisk produksjon:

Dragefjellet produksjon
Tlf: 55 23 25 47
Epost: post@dragefjellet.no
www.dragefjellet.no

Trykk: Grafisk Trykk, Straume

Neste nummer: 18. januar
Stoffdeadline: 5. januar

SKRIK- KONFIRMANTER: Deler av Diakonigruppen. Nicolai (bak f.v.), Nicklas, Camilla, Kine, Elisabeth, Katrine og Ingunn, som er kateket.

FOTO: FRODE HØYTE

farger. Siden starten har nesten 60 000 konfirmanter samlet inn 10 millioner kroner til barn og unge i Rwanda, Uganda, Øst-Timor og Kenya. På denne måten har de valgt å være venner med noen de ikke en gang har møtt. Valgt å dele. Valgt å gi dem underhold i form av skolepenger, skoleuniform og litt medisiner. Valgt å gi dem en fremtid.

Konfirmantaksjonen Skrik er et samarbeid mellom Strømmestiftelsen og Det norske Bibelselskap. Hver konfirmanter får åtte lys som de skal selge for kr. 40,- pr stykke.

Konfirmantenes egen lysaksjon gjør fremtiden lysere for tusenvis av barn og unge i Sør.

Vil du vite mer om Strømmestiftelsen? www.strommestiftelsen.no ●

Konfirmant-aksjonen i Birkeland innledes med en «MYSA-messe» søndag 5. desember kl 1100. Der får alle våre 200 konfirmanter og menigheten anledning til å sette felles fokus på SKRIK-aksjonen og internasjonal diakoni.

SKRIK i Birkeland

I høst har konfirmanter drevet med sitt: snakket og undret seg om små og store spørsmål. Noen har spilt basket, andre danset. Noen konfirmanter har oppgaver på SFO, mens andre har vært besøkere på sykehjem i menigheten. I desember skal blikket rettes sydover mot mennesker i andre verdensdeler.

AV INGUNN MYKLEBUST, KATEKET I BIRKELAND

Alle konfirmanter inviteres nemlig til å selge lys til inntekt for SKRIK-aksjonen i Mathareslommen i Kenya. Kubbelys i kirkeårets farger skal selges til familie, venner og kjente.

Det er ingen vanlig «dørsalg-aksjon», men en fin måte for konfirmanter å fremlegge det de har lært om internasjonal diakoni til venner og kjente, samtidig som de ber om støtte til et verdifullt arbeid.

Gjennom undervisning, bilder, musikk og «MYSA-messe» får de et innblikk i Mathare-slummens mange utfordringer for barn og unge, og oppfordres til å vise diakoni i praksis.

Aids-arbeid

MYSA står for «Mathare Youth Sports Association». Ungdommer fra MYSA driver et svært aktivt utviklingsarbeid i sin egen bakgård i slummen. De deltar i forebyggende aidsarbeid, forskjellige miljøaktiviteter, arbeider med leder- og organisasjonsutvikling, fotogruppe, dans, drama og musikkgruppe, oppsøkende arbeid blant barn i fengsel, arbeid i flyktningeleir og mye mer. «Hjelp til selvhjelp» blir i MYSA ikke bare et mål, men det middel som får håp og drømmer til å gå i oppfyllelse for tusenvis av barn og unge. ●

Sparebanken Vest

Orgelsprell

Det blir orgelsprell i Øvstun kapell søndag 28. november kl. 19.00. Vi inviterer til en spesielt vakker konsert med Nils Økland, som spiller hardingfeler og fiolin, og Sigbjørn Apeland på trøorgel/harmonium. Disse to har spilt sammen i flere år, både i inn- og utland og har høstet gode kritikker for sin magiske og spennende musikk. Denne kvelden skal vi først og fremst få høre musikk fra Nils Økland sin tredje solo-cd «Bris» som nylig har kommet ut. Her finner vi egne komposisjoner som er inspirerte av norsk folke-musikk, samtidsmusikk og moderne improvisasjonsmusikk.

Billett kr. 100. Overskuddet fra konserten går til innsamlingsaksjonen for nytt orgel i Øvstun kapell. Vi du gi en gave til orgelsprell kan du bruke kontonummer 3411.25.25000 ●

Barnas kirkebok

28. november er det 1. søndag i advent. Men det er også noe mer: Da skal Kirkeboka deles ut til alle 4-åringer. Det er mange her i Birkeland med den fine alderen, og derfor er det i denne omgang alle som er født i andre halvår 2000 som blir invitert. Vi prøver å nå så mange som mulig gjennom brev, men alle er velkommen til Birkeland kirke denne søndagen. Når 4-åringen kommer til kirken sammen med sin familie, gir dere beskjed ved inngangen om navnet. Så skrives det på en lapp, og når utdelingen skal skje, blir alle lappene med navn lest opp. Da kommer 4-åringene fram en og en og får sin kirkebok.

Etter gudstjenesten er alle 4-åringer med familie invitert til en undretur i kirken, og det blir boller og saft. ●

Adventsfrokost

Søndag 12. desember inviterer Barnas kirkegang i Birkeland til adventsfrokost i menighetshuset kl 10.30. Vi vil synge, tenne lys og spise frokost sammen. Hver familie tar med seg et

fat med pålegg som vi setter på et fellesbord, mens vi i Barnas kirkegang ordner med drikke og rundstykker. Mens foreldrene koser seg med en ekstra kopp kaffe eller te, får barna tid til å øve på vårt tradisjonelle julespill. NB! Rollene til julespillet deles ut den dagen.

For å dekke utgiftene, ber vi om at hver familie betaler kr 50,- ●

En god krangel forlenger samlivet

Helgen 22. – 23. januar 2005 arrangerer Birkeland menighet for første gang samlivskurset PREP for kjærester, samboere og ektepar.

PREP er et morsomt og godt samlivskurs. Både for par som holder på å etablere seg og for par som ønsker å få nye perspektiver på samlivet.

- Jeg er veldig glad for at vår menighet fikk støtte fra Barne- og familiedepartementet til å arrangere PREP her hos oss, sier kapellan Eiel Holten.

Han har lang erfaring med å arrangere samlivskurs der han var prest før.

- Det er et utrolig verdifullt tiltak som jeg håper mange vil benytte seg av, sier han.

Han skal selv lede samlivskurset sammen med Bjørg Tangen, som er lærer og leder av mediateket på Nesoddtangen skole.

Begge er autoriserte PREP-kursledere fra Samlivssenteret ved Modum Bad.

Skummelt?

-Enkelte synes kanskje det høres skummelt ut å skulle melde seg på et samlivskurs?

- Det er det ingen grunn til når det gjelder PREP, sier Holten. Dette er ikke et kurs for par i krise. Vi fokuserer mer på å gjøre ålreite samliv enda bedre! Forskning på samliv viser nemlig at et godt parforhold ikke bare er avhengig av hvor glad du og kjæresten din er i hverandre.

-Det avgjørende er hvor flinke dere er til å takle konflikter som

KURSLEDER: Kapellan Eiel Holten

Aktuelt

måtte dukke opp. Vil dere ha det godt sammen er det lurt å kunne «krangle riktig», og å gjenkjenne typiske «fare-signaler» i samlivet. Dette skal vi øve oss opp i på PREP-kurset. Dessuten jobber parene hver for seg. Det er ikke noe fra deres privatliv som skal deles med noen av de andre på kurset, sier Holten.

Hverdags situasjoner

- Kirken står som arrangør av kurset, men er det et «kristent» kurs?

- Nei det er det ikke. Kursopplegget tar opp helt allmenne hverdags situasjoner som alle nok vil kjenne seg igjen i.

Temaer som tas opp er blant annet: gleden ved å være to, forventninger og roller i parforholdet, og hvordan vi kan kommunisere trygt og effektivt med hverandre.

- Så bruker vi selvfølgelig tid på temaer som går på glede, moro, vennskap og seksualitet – det å nyte de gode stundene sammen, sier Holten. ●

Prep-kurset finner sted i Birkeland menighetshus lørdag 22. og søndag 23. januar. (kl. 1000-1700 begge dagene). Prisen for kurset er kr. 1000.- pr par. Dette inkluderer kursbøker, lunsj og bevertning begge dager. Påmeldingsfristen er satt til 7. januar, men folk oppfordres til å være raskt ute hvis de vil sikre seg plass. Mer info om PREP kan man også finne på www.samlivssenteret.no, eller kontakt Eiel Holten, 55 36 22 83/ 90 60 24 64, eiel.holten@bkf.no

KVEDER: Berit Opheim fra Voss kveder «Draumkvedet» trettende dag jul.

FOTO: OLE BULL AKADEMIET

Draumkvedet
Fantoft Stavkirke
torsdag 6. januar,
klokken 18.00 og
klokken 20.00.
Velkommen til
kirke midtvinters!
Husk varme klær
og fottøy.
Billett: kr 100,-,
barn gratis.
Arr: Kulturutvalget i
Storetveit menighet.

Profil

Berit Opheim fra Voss blir den sjuende i rekken som synger Draumkvedet i stavkirken trettende dag jul. – For noen år siden hadde jeg ikke tort å si ja til oppgaven, sier kvederen.

AV BRYNHILD UTNE

«Draumkvedet» er et visjonsdikt nedskrevet i Telemark på 1800-tallet. Det er en avskattene i den norske litteraturen, finnes flere varianter og er tonesatt av mange. Diktet handler om visjonene til Olav Åsteson. Han faller i dyp søvn på julaften og våkner ikke før trettende dag jul. Han rir til kirken og forteller om sin vandring gjennom dødsriket. «Draumkvedet» bærer preg av katolske oppfatninger om himmel og helvete, skjærsild og prøvelser, og ble trolig laget på 1500-tallet. Kampen mellom det gode og det onde er sentralt i fortellingen. I flere år har det vært tradisjon å fremføre diktverket i stavkirken, og Berit Opheim fra Voss blir den andre vestlendingen og den sjuende i rekka som tar oppgaven.

Elev hos Ragnar Vigland

Som 20-åring var Berit elev hos Ragnar Vigdal fra Luster i Sogn, en guru og folketonekjempe i landet vårt.

Kveder i Fantoft stavkirke

- Han sitter sterkt i meg. Han var så raus og ga så mye, sier Berit og legger til: - Det er svært ofte møte med mennesker som har ført meg videre. De har skubba meg fremover slik at jeg tør mer.

- **Og nå tør du å synge «Draumkvedet»?**

- Det hadde jeg ikke våget for noen år siden, men nå er jeg klar! sier hun.

Av musikere som har betydd mye for henne, nevner Berit Opheim først og fremst sambygdingen Per Indrehus som døde siste året. Dernest komponisten Lasse Thoresen og luttspiller Rolf Lislevand.

Forbilder

- **Hva med forbilder?**

- Det er tre personer som sitter sterkt i meg. Ragnar Vigdal, Margreta Opheim og Olav Fletre. Han kjente jeg fra han var 95 til 100 år! Det var ikke bare sangen deres som var viktig for meg, men den åndelige og personlige kontakten som vi fikk, sier Berit.

Ingen hippe sanger

Berit Opheim er ikke født inn i folke-musikkmiljøet, selv om en skulle tro det.

- Nei, det var lite musikk hjemme. Men jeg har alltid songet, helt siden jeg var pitteliten. Jeg pleide sitte i ei huske oppi et tre og lekte at jeg spilte inn plate. Senere spilte jeg trombone i korps. Da jeg var student på Griegakademiet fra 1987 hadde jeg et ukesopphold på Ole Bull Akademiet i hjembygda og møtte folkemusikken der, forteller Berit.

- **Hvordan opplever dine egne barn på 4 og 7 år sangen og folkemusikken i hjemmet?**

- De blir nødt til å ha et forhold til musikken som blir sunget og spilt hjemme. Mannen min spiller hardingfele, så de får mye med seg, ler Berit og legger til:

- Jentene synger mye og har et stort repertoar. Det gleder morshjertet! Den eldste sier likevel: «Mor kan ingen hippe sanger!» ●

Stille sammen

Når man er på retreat på Søsterhjemmet på Haraldsplass er det av med klikk-klakk-sko og på med myke ragsokker. I tre kveldstimer senker skuldrene seg og det er total stillhet.

AV ANNE MYKLEBUST ODLAND

Det høres subbing av tøfler rundt buffeten i spisesalen. Ute er det mørk høst, inne varmende telys. Fagott, gitar og blokkfløyte spiller Taize-sanger og kjente salmetoner fra stereoanlegget. Det ryker fra varme tekopper, og ti kvinner sitter rundt langbordet og tygger.

Det er stille. Ingen snakker.

På hver sin plass er det lagt ut Bibelvers. Der jeg setter meg ligger Salme 118, vers 6: «Når Herren er med meg, frykter jeg ikke».

Tankene får vinger i stillheten.

Aktive og engasjerte mennesker med krevende oppgaver i kirke og samfunn, finner fokus gjennom bønn og meditasjon. Retreat gir en skapende pause der tempo og skuldre senkes.

Man blir oppmerksom på Gud og på det som rører seg i ens eget indre.

Sammen i kapellet

Det er en helt vanlig onsdagskveld og retreat på Haraldsplass. Kvelden åpner med samling i det lille kapellet. Også her dus belysning, varmende stearinlys. En enkel gudstjeneste.

- Når vi holder retreat bygger det på Jesu ord til disiplene, når han sier: Kom med til et ensomt sted hvor vi kan være alene, og hvil litt, sier diakonisse Annbjørg Vågen. Hun har et stort kors hengende rundt halsen. Hun smiler varmt til oss.

- Selv gikk Jesus ofte ut i ødemarken for å be og møte sin Far, slik profeten hadde gjort før ham og ørkenfedrene gjorde siden, de som skapte de første klostrene, sier hun.

- I vårt samfunn blir hvile nedprioritert. Men vi trenger det. For å få nye krefter.

I KAPELLET: En retreatkveld på søsterhjemmet på Haraldsplass innebærer gudstjeneste i kapellet, stille måltid og samtale.

Vi synger. Salmene lyder spedt, med likevel er det energi. En vilje i sangen.

Kirkens erfaring er stillheten er en sikker vei til Gud. Nettopp klostrene har bevart en ubrutt tradisjon for stille retreat. I den protestantiske kirke er man nå i ferd med å finne tilbake til stillhetens, bønnens og meditasjonens

betydning for den enkelte troende og for kirkens liv.

Jesus-meditasjon

- Man kan også være stille med Gud hjemme, men det er lettere å komme sammen og være stille, enn å finne disiplin i sin egen stue, sier Annbjørg Vågen.

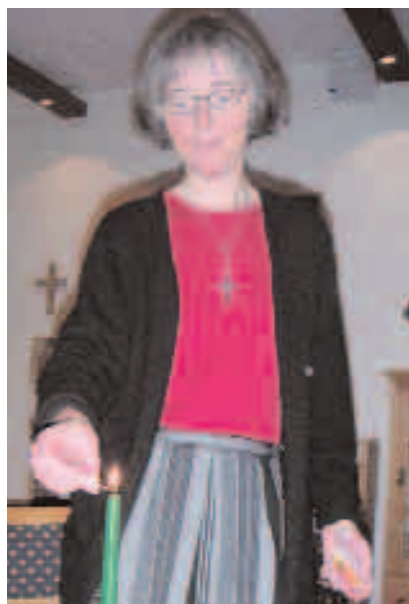
med Gud

En helg med retreat

Helgen 26.-28. november arrangeres det adventsretreat på Søster Regines minne på Haraldsplass, ledet av Knut Kaldestad og Helge Unneland, og det blir nye retreatkvelder på nyåret. For mer informasjon, kontakt Kari Nesse, 55979605.

med musikk, meditasjon, forbønn, personlig
ALLE FOTO: ANNE MYKLEBUST ODLAND

VARMENDE LYS: Annbjørg Vågen tenner mange lys på Søsterhjemmet når det er kveldsretreat.

KIRKEKUNST: Det er dus stemning i kapellet, og stemningsfull keramisk kunst med bibelske motiver på veggene.

Etter det stille aftensmåltidet sprer vi oss i stuene på Søsterhjemmet. Noen krabber opp i myke sofaer, krøller føttene under seg. Åpner Bibelen. Leser. Leser om igjen. Mediterer over bibelteksten. Tenker. Ber. Hele tiden er det total stillhet.

Denne kvelden handler det om Martha og Maria som får Jesus på besøk, slik Lukas. Veiledningen til meditasjonen oppfordrer oss til å lære versene utenat, leve oss inn i hendelsen, som om vi ble med Jesus inn til de to søstrene, lytte til stemmene, se ansiktsuttrykk, reaksjoner og kjenne på atmosfæren. Hva legger vi merke til? Kjenner vi igjen noe hos oss selv?

Retreat er å ta tid til å komme nær Gud, lytte, smake og se. Det handler om å elske Herren av hele sitt hjerte. Samtidig skjerpes blikket for medmennesker og skaperverk. Tausheten gjør det mulig å høre Gud tale.

Deler tanker

Først mot slutten av kvelden brytes tausheten. Når Annbjørg Vågen ringer med den lille bjella, samles vi i kapellet. Det blir anledning til å snakke om det en har opplevd gjennom meditasjonen. Flere hiver seg utpå, deler tanker, følelser, indre bilder, selv om Annbjørg også har sagt at det kan være fint å gjemme det en har opplevd i sitt eget hjerte, la det virke i våre liv.

Det åpnes også for personlig forbønn og personlig samtale med en av søstrene.

-Jeg får alltid noe ut av en kveld med retreat, sier Kari Midtgård, medlem i diakonifellesskapet ved Haraldsplass.

- På forhånd hender det at jeg tenker, «i kveld er jeg trøtt, jeg kommer til å duppe av», men så blir det alltid så fint likevel, sier hun.

- Retreat passer kanskje ikke for dem som er alene ellers i hverdagen, men kjen-

«Han gir den trette kraft, og den som ingen krefter har, gir han stor styrke»

JES. 40:29

nes kanskje best for dem som opplever hverdagen som stressende, sier hun og legger til: - Retreat er en form for stillhet man må venne seg til. Men jeg har aldri angret på at jeg har brukt en kveld på å være stille sammen med Gud.

Frikirkelige pastorer etablerte landets første retreatsenter på 50-tallet. Siden er en rekke retreatsteder kommet til. Det mangler ikke lenger på muligheter for den som vil følge sin lengsel, senke skuldrene og feste blikket på Gud. ●

SITATENE ER HENTET FRA BROSYREN «RETREATSTEDER I NORGE», UTGITT AV KIRKENS INFORMASJONSTJENESTE OG RETREATSTEDER I NORGE.

«Kast på Herren det som tynger deg, han vil sørge for deg» SALME 55:23

Reportasje

Kan vi
syng

Deilig er jor

«Deilig er jorden»
stråler og funkler av
lys. Jorden er deilig
og Guds himmel er
prektig. Men – kan
vi syng slik i dag?

AV VAGN CHRISTENSEN

Om «Deilig er jorden» sa biskop Ludwigs: «Den stråler og funkler av lys. Ikke en skygge finnes i den. Ikke en stein på veien. Ikke en anelse av noe mørkt og stygt. Jorden er deilig og Guds himmel er prektig. Veien mellom dem går gjennom de fagre riker på jorden og vi går denne veien med sang. Selv dødens harde virkelighet anes kun som et ledd i den store vandring mot målet».

Salmedikteren B. S. Ingemann levde et stille liv, uten store sorger og motgang. Livet virket nesten som et barns trygge liv i en av Danmarks vakreste egne, i den gamle byen Sorø på Sjælland. Men – tiden har endret seg siden da. Jorden er ikke deilig lenger.

Slik vil nok mange som synger den gamle salmen, tenke.

Er det rett å tenke slik? Salmens historie kan kanskje kaste lys over spørsmålet.

Ble grepet av melodien

Dens historie begynner i Tyskland, hvor man hadde en gammel juleviser på seks vers som ble sunget ved prose-sjonsfesten på Jesu Legemsdag. Best kjent er nok stiftprost Brochmanns gjengivelse av salmen hvor det første av versene lyder: «Herligste Jesus, alle herrers herre.

Guds og Jomfru Marias søn, Dig vil jeg elske, dig vil jeg ære, Du er mit liv, min krone skjønn». I lange tider synes både tekst og melodi å ha vært glemt, men unge tyske hym-

ENGLENE SANG DEN ... først for markens hyrder. Skjønt fra sjel til sjel det lød: Fred over jorden, menneske fryd deg. Oss er en evig Frelser født. «Deilig er jorden» ble skrevet i 1850 av den danske dikter B. S. Ingemann. Glassmaleriet er laget av elever ved Skjold skole. FOTO: ANNE M. ODLAND

Kronikk

nologer fikk den og andre gamle, halvglemte folkesanger gravd frem igjen. I 1842 offentliggjorde de dem under tittelen: «Schlesiske Folke-

sange med Melodier».

En dag fant pastor Fenger i Lynghe heftet. Selve sangen tiltalte ham ikke særlig, men han ble betatt av melodien. Grepet, gikk han til Ingemann for å gjøre ham kjent med den. Han hadde sin datter Johanne med, slik at hun kunne spille melodien for Ingemann.

– Ordene dur ikke, sa Fenger, da han hadde sunget salmen for Ingemann. – Men skriv du nogle gode danske ord til denne vidunderlige melodi.

Dermed var saken lagt i Ingemanns hånd.

Slaget ved Isted

Noen få dager etter mottok Fenger et brev fra Ingemann med de tre små kjente vers, bygget over englesangen på Betlehems-marken: «Ære være Gud i det høyeste! Og på jorden fred blant mennesker som har Guds velbehag».

Alt dette lyder såre smukt og idyllisk. Men – idyllen i Danmark var brutt, også i Sorø.

Det er sjeldent nevnt når salmen omtales, at Treårskrigen var i full gang. På veiene gikk kolonne etter kolonne av

den

den dag i dag?

Danskfødte Vagn Christensen kom som ung mann til Bergen, og her har han siden bodd. Han har i mange år vært knyttet til Y's Men's bevegelsen og er for tiden president i Bergen Olav Kyrrer Y's Men's Club. Her forteller han om hvordan en av våre mest kjente salmer ble til.

unge soldater på vei mot en uvisss skjebne, mens folk stod med frykt og håp og vinket farvel. Også Ingemann sto stille og taus, men hva han så, gjemte han i hjertet sitt. Så fulgte slaget ved Isted, og seieren til tross, med tap av mange hundre unge soldater. Mange sang om slaget, ikke Ingemann.

Derimot skrev han noen dager senere til Fru Rosenørn: «I disse dage lever og ånder vi med vor mageløse hær på gamle Dannevirke. Gud give nu, at det store fjendskab må have udblødt sig og en retfærdig fred må være tilkæmpet». Det var umiddelbart deretter han skrev: «Dejlig er jorden», sikkert delvis under inntrykk av hva han hadde opplevd sammen med sitt folk i disse tunge tider.

En fallen slekt

Det gjorde den gamle dikter uendelig ondt å se Guds jord blodpletet, og å merke at sinnene var forgiftet av hat, lik som det gjorde ham ondt å tenke på de mange som måtte lide, og de enda flere som nå måtte sørge. Til den gamle folkemelodiens toner skrev han så hva han selv følte, og det han mente hans folk trengte å høre, nemlig engelenes julebudskap om fred.

Salmen er nemlig ingen idyll, ikke noe stemningsbilde, men et budskap, et evangelium i en tung tid. Den taler om Guds fred midt i striden, evangeliets budskap til en syndig jord og en fallen slekt. Derfor kan vi trygt synge salmen, selv i en atomtid.

«Ingemann var termometret for Danmarks hjerte», sier Grundtvig. Og dermed mener

han vel, at det der dypest rører seg i det danske folkesinn, fant sitt reneste og mest umiddelbare uttrykk i Ingemanns sang. I den er der en tone som ingen annen dansk dikter har kunnet fange, og det skylles at han eide et så fromt og stemningsrikt sinn. Derfor kunne han også i sin sang få den riktige julestemning fram.

I juletreets hage

Og som julen alltid hadde stått for ham som årets skjønneste fest der ofte hadde spredt lys og glede over hans sinn, gjorde den det også til sist. Mot slutten av februar 1862 begynte han å skranke, og 24. februar sovnet han stille inn uten noen døds Kamp.

Noen dager før hadde han framsagt et dikt hvor nettopp julen hadde fått en framskutt plass, og hvor tankene om den siste jul skildres på en betakende måte. Han hører igjen lyden av den knirkende døren, den lyden han aldri har kunnet glemme, og som alltid minnet ham om døden. Forventningsfull står han nå selv foran den hemmelighetsfulle døren og minnes de mange ganger han hadde stått foran døren som skjulte juletreet.

Nå ser han døren gå opp, og der står juletreet i all sin prakt, skjønnere og mer strålende, enn han noen gang hadde sett det her på jord: Og åpnes døren helt til sist, Så vet de, at Jesus-barnet visst, Har brakt dem julegave. Så ser de – hva de trodde for – Vidunderlig bak åpen dør

Står juletreets have.

Den gamle juledikter var nå selv gått inn i juletreets evige hage. ●

**BERGEN OG OMEGN
BEGRAVELSEHJELP**

Teatergt. 20, 5010 Bergen
Tlf. 55 21 44 50

Mobil 917 51 700

- DØGNVAKT
- PARKERING
- BLOMSTER
- MONUMENTER

Vi utfører alt det praktiske eller tilrettelegger for pårørende som ønsker å gjøre noe selv

Velkommen til

FANA SPAREBANK
- en bank å stole på

tlf. 55 91 98 00
www.fanasparebank.no

Mellom hvert menighetsblad...
følg med i

Fanaposten

Tlf. 55 11 80 10
Fns: 55 11 80 11

Hver fredag:
Kunngjøring om gudstjenester
i Fana Prost.

E-post:
vivian@fanaposten.no
E-post:
annouasverd@fanaposten.no

**Husk på
dåpsbarna!**

Gode bøker og
god musikk får du hos

**VESTLANDSKES
BOKHANDEL**

Vehikalsm. 1, 5014 Bergen
Tlf. 55 51 79 63
parlovvelbok.no

Hvordan har du det...
EGENTLIG?

Krisetelefon
815 33 300

Eposttjeneste
www.kirkens-sos.no

Kirkens SOS
ET MENNESKE Å PRATE MED
NÅR LEBET ER SØR VERST

**Solstrands
BEGRAVELSESBYRÅ A/S**

Vi ønsker å bidra til
en verdig gravferd

Tlf. 55 32 55 50
Døgnvakt

Hörn. Foss g 11 - 5087 Bergen

Alterbildene i Søreid

Søreide kirke har en ganske uvanlig utsmykning. Hein Heinesens altersmykke, som henger over alteret er uvanlig nok. Men det mest uvanlige er at alterbildet – det mest synlige kunstverket i kirken – er utskiftbart. I alt 4 bilder finnes, et for hver av kirkeårets farger. Alle er synlige i kirken til enhver tid, men på plassen bak alteret skiftes bildet i takt med kirkeårets skiftinger.

AV HANS JØRGEN MORVIK

Bildene er malt av Bjørg Hausle Bondevik, en billedkunstner med stor internasjonal anerkjennelse. Men som likevel er så lokalt forankret at hun har deltatt i menigheten i tykt og tynt helt fra starten. I inneværende periode sitter hun i Menighetsrådet.

Bjørg har sin formelle utdannelse fra kunstakademiet i Århus, så det lå kanskje i kortene at hun kom til å satse mer internasjonalt enn her i Norge?

- Nei, det var vel heller slik at da jeg kom hjem til Bergen passet jeg ikke helt inn i kunstmiljøet her. Jeg falt på en måte mellom to stoler; mellom de gamle naturalistene som stort sett malte Bergensmotiver, og de unge som stort sett drev med politisk orientert kunst. Derfor ble jeg nødt til å prøve meg utenlands.

Heldig valg

Dette var et heldig valg. Hun kom raskt med på flere store utstillinger i England. Dette var fra 1966 og utover. Hun fikk gode kritikker og mange kontakter. Fra 1968 kom hun også med på Paris-salongen. Dette ledet til flere oppdrag i Frankrike og USA, og til separatutstillinger i Biarritz og København.

Det var derfor en svært merittert kunstner som fikk oppdraget til å utsmykke Søreide kirke til åpningen i 1973. De to første bildene, det hvite og det grønne var ferdige til åpningen. Av forskjellige grunner skulle det ta over 20 år før de to siste ble laget. Men i 1996 kom det fiolette, og i 1997 det røde.

Hjemme i galleriet i Austre Solheia

KUNSTNER: Det er billedkunstner Bjørg Hausle Bondevik, bosatt på Søreide, som har malt de fire alterbildene i Søreide kirke.
Foto: Hans Jørgen Morvik

Et møte med Bjørg Hausle Bondevik

henger mange bilder. Svært forskjellige, men likevel gjenkjennelige.

- Det har vært viktig for meg å skape mitt eget uttrykk. Jeg synes det er flott at folk kan si at de lett så at det var jeg som hadde malt et bilde.

- Hvordan arbeider du?

- For det første maler jeg ikke om sommeren. Da lager jeg skisser og planlegger arbeidet for høst- og vårsemester. Når jeg setter i gang med et bilde vet jeg

alltid hva jeg skal gjøre, så det går egentlig ganske raskt. Det er ideene som styrer hva jeg maler. Jeg maler jo abstrakt. Men det er likevel ikke non-figurativt. Der er alltid en form der. Men jeg er nok mest opptatt av fargene. Av det å utnytte fargene maksimalt.

Grunnfarge

De fleste bildene har derfor en totalt dominerende grunnfarge. Best liker hun gult og blått. Men viser også frem et bilde som ser ut til å bestå av mange farger, men som hun likevel påpeker er malt med bare en brunfarge.

- Av religiøse motiver er det helst korset jeg har arbeidet med. I utallige varianter. Alle disse bildene er bygget over en bibeltekst selv om de er abstrakte. Jeg vil gjerne gi noe man kan meditere over. Noe som kan vekke tanker.

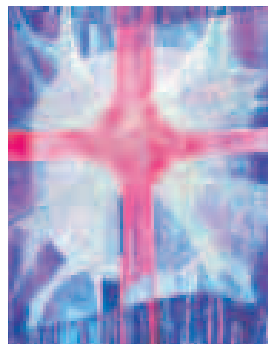
e kirke

Hvitt

BILDE FOR FESTHALVÅRET «LJOS OVER GRAV» (1973)

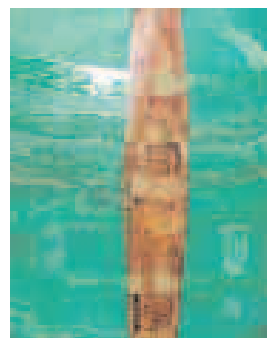
Bildet symboliserer at Guds lys fyller hele verden. Det hvite står for renhet og glede, og bildet skal gi uttrykk for seier (oppstandelsen) og håp om nytt liv.

Fiolett

BILDE FOR ADVENTS- OG FASTETID «STJERNA OG KROSSEN» (1996)

Liv og død, jul og påske knyttet sammen i et bilde. På gravsteiner blir både stjerner og kors brukt. Stjerne foran fødselsdato og kors foran dødsdato. Fortellingen om vismennene som fulgte stjernen til Betlehem har gitt oss stjernen som symbol for fødsel. Jesu på Golgata har gitt oss korset som symbol på død. På bildet lyser stjernen for håpet om nytt liv over korset.

Grønt

BILDE FOR ARBEIDSHALVÅRET I KIRKEN «VINTREET» (1973)

Grønt er den fargen som er mest brukt gjennom året. Også i kirkeåret er det flest vanlige arbeidsdager. Jesus sa til disiplene sine: «Jeg er vintreet, dere er grenene.»

Vintreet er et godt symbol på hva en menighet er. Stammen er det viktigste, greinene er forskjellige og vokser i alle retninger, men alle er festet til stammen. Og uten at alle er med mangler det noe ved helheten.

Rødt

BILDE FOR PINSE OG MARTYRDAGENE «BLOD OG ILD» (1997)

Rødfargen symboliserer både lidelse, ild og kjærlighet. Kort sagt dramatisk. Ilden i bildet står for ildtungene som viste seg på disiplene pinsedagen. 3-tallet i bildet viser til at treenigheten er komplett når disiplene får Den Hellige Ånd. De skarpe kantene i bildet skal hentyde til martyrenes lidelse og død. ●

Profil

Alterbildene i Søreide kirke er store. Nå for tiden arbeider hun helst med mindre ting. Bilder som er egnet til å henge på veggen i vanlige hus. Hun er ikke så aktiv på utstillinger lengre heller. Som utstiller var hun mest aktiv fra 60-tallet til 1990. Men hun deltar fremdeles regelmessig på den Bulgarske humor- og satire biennalen!

Anstrengende

- Separatutstillinger i Norge er en temmelig anstrengende virksomhet. Det er vanskelig å få skikkelig oppfølging og PR for slikt. Nå holder jeg heller salgstutstillinger her i atelieret, så får de komme som jeg vet er interessert.

- Jarle (ektemannen) er blitt pensjonist. Du har ikke tenkt i samme baner?

- Har tenkt på det... men det skjer nok ikke frivillig... ●

Dahls Begravelsesbyrå

ESTABLERT 1929

Har også bestilingsbyrå for alle gjensetter i mer enn 60 år i Fusa og hele Eikerfjorden.

Etyvilt har gjennom årene opparbeidet en utrangert kompetanse som bidrar til en verdighet og stil som de mest trenger den vet å verdsette. Dette gjør vi på de planlagte møtene, etter ønske vil vi også gjøre det, slik som vi har gjort og dette setv i forbindelse til gravferd.

TLF. 55 13 15 00

HELE DØGNET

APELTUNVEGEN 1, 5222 NESTLUN

STOR PÅKLEDDINGSPLASS

VI KOMMER OGSÅ TIL HJEMMEKONFERANSE

LAG / KVELD

Utvalgsmøte kl. 19.00. Dahls privat 55 10 25 95

-Ei tiltrekkande bok

Med boka «Og ordet vart nynorsk» har professor ved Nordisk institutt, Universitetet i Bergen, Jarle Bondevik, gitt oss eit verk med stor kulturhistorisk verdi.

MELDT AV PER BARSNES

Omtale

Stofftilfanget til boka vart møysommeleg henta inn i høve hans doktorgradsarbeid, men vart til overs ved skrivinga av sjølve doktoravhandlingen. Han disputerte i 1986 på avhandlingen «Studiar i det nynorske bibelmålet». Det er difor grunn til å uttrykke stor takksemd for at han i ettertid på nytt tok tak i dette stoffet, og gjennom denne interessante boka har gjort ein så verdifull kulturarv lett tilgjengeleg for oss alle. Jarle Bondevik er ein akademikar som evnar å formidle fagkunnskapen sin på ein slik måte, at folk flest får gode lesaropplevingar. Det er ein kunst. At boka også er resultat av eit godt tverrfagleg samarbeid mellom Jarle Bondevik og kona, biletkunstnaren Bjørg Hausle Bondevik, gjer boka endå meir tiltrekkande. Hennar mange fargerike bilete av bibelske og kyrkjelege motiv, som illustrerer boka, gir boka liv på sin verdifulle måte. At arbeidet med boka dei to imellom, utover det saklege innhaldet, også har vore ei viktig samhandling i deira felles sorgprosess etter tapet av barnebarnet Jarl Totland, som døydde berre 10 månader gamal, noterer vi med stor respekt og varm medkjensle. Boka er tileigna hans minne.

Om bibelomsetjing

Boka gir ei skildring av korleis nynorsken vart grunnlagt som religiøst mål og teken i bruk i bibeltekstane. Det er ei interessant utvikling vi som lesarar her får høve til å fylgje gjennom dei bortimot 150 åra med bibelomsetjing til nynorsk.

Det blir gitt ei kort orientering om forholdet mellom grunnteksten, handskrifter på hebraisk og gresk, og det språket dei skal omsetjast til. Likeins er det interessant å få innblikk i

FORFATTER: Professor Jarle Bondevik.

FOTO: DAGEN

omsetjingsmetodar, der to hovudretningar har gjort seg gjeldande, ei ord-for-ord-omsetjing eller ei meningsomsetjing. Den siste blir også kalla ideomatisk omsetjing. Til dømes var 1938-omsetjinga ei ord-for-ord-omsetjing, medan det ideomatiske omsetjingsprinsippet hovudsakleg er lagt til grunn i 1978-utgåva av Bibelen frå Den norske Bibelselskap.

I kapitlet «Bibelomsetjing i Norden» får vi kunnskap om korleis arbeidet med å omsetje Bibelen i nabolanda våre har utvikla seg.

Tidsrommet 1850–1885 var ei banebrytande pionærtid for bibelomsetjing, og under kapitlet «Dei fyrste spirane» får vi eit interessant møte med spennande personlegdomar, som spelte ei viktig rolle i denne tidsbolken.

Imponerende bibliografi

I 1885 vedtok Stortinget at «det norske Folkesprog» skulle sidestilla med «vort almindelige Skrift- og Bogsprog» i skule og offentleg forvaltning. Parlatematrismen var innført i 1884 veit vi, og når dette vedtaket vart gjort, var Johan Sverdrup statsminister og Elias Blix kyrkjeminister. No var det gitt lovheimel for å bruke nynorsk i skule og kyrkje.

Dette formelle fundamentet måtte tolkast som ein honnør til det nynorske språkreisningsarbeidet. Dette formelle godkjenningstemplet vart nok

også ei stor inspirasjonskjelde for vidare språkreisningsarbeid, der nynorsk bibelomsetjing vart ein viktig del av biletet. Jarle Bondevik viser oss at bibelskriftene ikkje var ein verdifull byggestein berre i grunnlegginga av nynorsk som religiøst mål, men også i grunnlegginga av nynorsk som kultur mål og bruksmål.

Mot slutten av boka presenterer han ein imponerende bibliografi på heile fjorten sider over alle bibelomsetjingar til nynorsk frå 1853–2003. For å kunna gjere dette har han utført eit samalararbeid det står stor respekt av. Særleg på 1800-talet vart mange omsetjingar av korte tekstavsnitt trykte i tidsskrift og publikasjonar, som i dag er vanskeleg tilgjengelege.

Om nokon skulle sakne julegavetips til kulturmedvitne mottakarar, er boka «Og Ordet vart nynorsk» ei svært fin gåve å gi. Boka er å få kjøpt i bokhandelen. ●

Jarle Bondevik:
OG ORDET VART
NYNORSK
Soga åt den nynorske Bibelen
med bilete av
Bjørg Hausle
Bondevik

NORSK BOKREIDINGS-
LAG L/L BERGEN, 2003
ISBN 82-7834-027-7

Besøksadresse:
Hardangerv. 5b på Nesttun.
Telefon 55 36 22 80
Kontortid: Man-tor: Kl. 10.00 - 14.00
Postadresse:
Postboks 152, Nesttun 5852 Bergen.
Epost:birkeland.menighet@bkf.no
Telefaks 55 13 14 55
Fana kirkegårdsdistrikt
Telefon ... 55 30 81 45 (kl. 10 - 12)
Gave til menigheten?
Bankgirokonto3411.18.00822
Menighetshuset:
Telefon (myntapparat) ... 55 10 38 07
Best. av lokaler 55 36 22 80
(Mandag-torsdag)

Direktenummer, menighetskontoret
Sokneprest:
Ivar Braut 55 36 22 82
Kapellan:
Eiel Holten 55 36 22 83
Daglig leder:
Eli Heggdal 55 36 22 81
Diakon:
Tone Totland 55 36 22 85
Kateket:
Ingunn Myklebust 55 36 22 87
(mandag-torsdag)
Kantor:
Amund Dahlen 55 36 22 86
Sekretær:
Astrid Kolstad v. Krogh ... 55 36 22 80

Kirketjener:
Margrete Andreassen 55 36 22 84
Menighetsrådsleder:
Lars Haarr 55 91 07 11
Barne og ungdomsarbeid:
Barnas kirkegang/søndagsskolen:
Inger Marie Wikse 55 10 02 85
Fredagsklubben (f.o.m. 5 klasse):
Tor Magne Madland 55 10 04 72
KRIK- Nesttun
Ingvild Braut 45 42 71 15
Andreas Ruud 95 24 66 89
Bobla Tensing
Åsgeir Littlere 55 13 71 14
Birkeland I. KFUK-speidere:
Lise Strøm Nilssen 55 10 06 14

1.Øvsttun speidergruppe NSF:
Tone Selenius 55 10 26 33
Birkeland barnekor
Amund Dahlen 55 36 22 86
Nesttun bedehus
Søndagsskole, bedehuset
Marit Iren T. Hansen 55 13 62 75
Barneglede (kor 3-6 år):
Anne Marit Roppestad ... 55 13 69 24
Chiru (Yngstes):
Paul Rødstøl 55 91 23 08
YA:
Irene Haugstvedt 55 10 43 82
Ungdomsforeningen:
Finn Geiro 55 10 24 10
Skysstjeneste Birkeland kirke
Se aktivitetsoversikt side 16

Nesttun Senteret ønsker alle i Birkeland menighet en riktig God Jul

NESTTUN senteret

Samdals
begravelsesbyrå

Ved J. Teigland, Jonnvollgt. 1

Tlf. 55 90 19 80

Telefoner hele døgnet.
Kommer også hjem for samtale.

ERLING VALDE AAS
KONTOR: 22 - Telefon: 55 13 85 80

FANA BLIKK
Fanaveien 39

Teksteking
Blikk- og verkstasjonsarbeid
Salg av takstein, rennet, sørefangere, takhætter, Valux takvinduer m.m.

Tlf. 55 11 69 69
Mobiltlf. 93 46 55 65

PRØUVERT HOS FAGLEDRIFTEN I 4 GENERASJONER - til en virkelig pris

- Gravstein i egen utforming
- 10 års garanti
- Montert på stabilt fundament
- Oppstilling, utfylling
- Sikker utstilting i varmt utvalg

EIKNER NATURSTEIN AS

Utnebygata 27, 5224 Hertzum - Telefon: 55 88 70 00

CK EIKNER
SØRPERINGEN - LØRREBERGEN

NESTTUNVEIEN 101 A -
P.O. BOKS 90 NESTTUN - JUNE BEPVEN
TELEFON 55 13 85 80 - TELEFAX 55 13 70 10

Gaveideer fra A til Å

Julegaver må ikke kjøpes i en butikk. De fleste av oss har langt flere ting enn vi trenger allerede. Mange synes også det er vanskelig å finne gaver til de som «har alt». Her er noen tips til alternative gaver fra A til Å:

- A** abonnement, akupunktur, aketur, aromaterapi, arbeid
- B** bibeltime, barhyttetur, bowlingkveld, blomstervanning, barnevakt, byvandring, bønn, bilmekking, besøk, beskjæring, badmintonturnering
- C** CV - skriv ned historien din eller les den inn på kassett, cellokonsert
- D** dyrefigurer, hjemmelagde, dansetimer, dikt, dugnad, dramakurs, datakurs
- E** eplekake, eventyrstund, eventyr lest inn på kassett, eggelikør-hjemmelaget.
- F** flerkulturell kveld (mat, dans, musikk), forsikring, fuglekaske, fjelltur, fottur, fisketur, folkedanskurs, fotballkamp, fløytespill, fjellklatring, fotografier.
- G** gospelkonsert, galleritur, gårdsferie, gulvask, gulrotkake, gourmetmiddag, gardin (syng, vasking, stryking).
- H** Hekketrimming, honningkake, husvask, hjulbytte, handlehjelp, håndverkshjelp
- I** internettabonnement, isbading, innkjøpshjelp, instrument med læring, isfiske.
- J** juleselskap, julefrokost, julemiddag, juledekorasjon, julekos, jazz-konsert, jentetur.
- K** klø på ryggen tid, karaokekveld, kinobillett, konsertbillett, kurs, kanefart, kake, kirkekonsert.
- L** lekedag, ludo-turnering, luking, lysking, laks, lutfisk, lam, lyrikk, lovord, lesestund, lørdagskos, loftsrydding, lunch
- M** middag, massasje, monopolkveld, mørkegjemsel, malekurs
- N** naturopplevelser, nattevandring, nattevåk, nakenbading, nærhet, nisse - hjemmelaget.
- O** ost, oppdagelsestur, oppussing, oppvaskhjelp, orgelkonsert, oppskrifter (med smaksprøve).
- P** posteier, poesi, puslespillkveld, pizzarestaurant-tur, pass av pus, pasta, potet-trykk.
- Q** quiz-kveld.
- R** ridetimer, redd barna-bidrag, reparasjon, raking, rydding, rusletur, retreat.
- S** skitur, seiltur, sopptur, sykkelturning, skøyte-turning, støvtørring, syhjelp, snømaking, sild, syltetøy, spillekveld, spilletimer, soneterapi, salmesang.
- T** tegning, terapi, tid, telekort, togstur, tangokurs, trolldeigfigurer, telttur, treleker, teater-billetter.
- U** ullsokker (hjemmestrikkede), ullgenser, u-hjelps-bidrag, undervisning, ukeskort.
- V** votter (hjemmestrikkede), vevkurs, vask, ved.
- W** watt-reduksjon - enøk-sjekk av huset, weekend.
- X** xylofon-kurs/timer
- Y** yoyo - hjemmelaget, gjerne med tilbud om triks, yatsy-kveld.
- Z** zoo-besøk, zoologi-timer
- Æ** ærend
- Ø** øvelsekjøring, ømhet, ørevarmer (hjemmestrikket)
- Å** årskort, årsabonnement, årgangsvin

fra www.gronnguide.no

**Vi skal ha lov til å feire litt ekstra i jula.
Men når vi feirer og handler inn i stort,
kan vi i alle fall være litt mer
bevisste på hva vi kjøper.**

Innspill

AV LARS OVE KVALBEIN

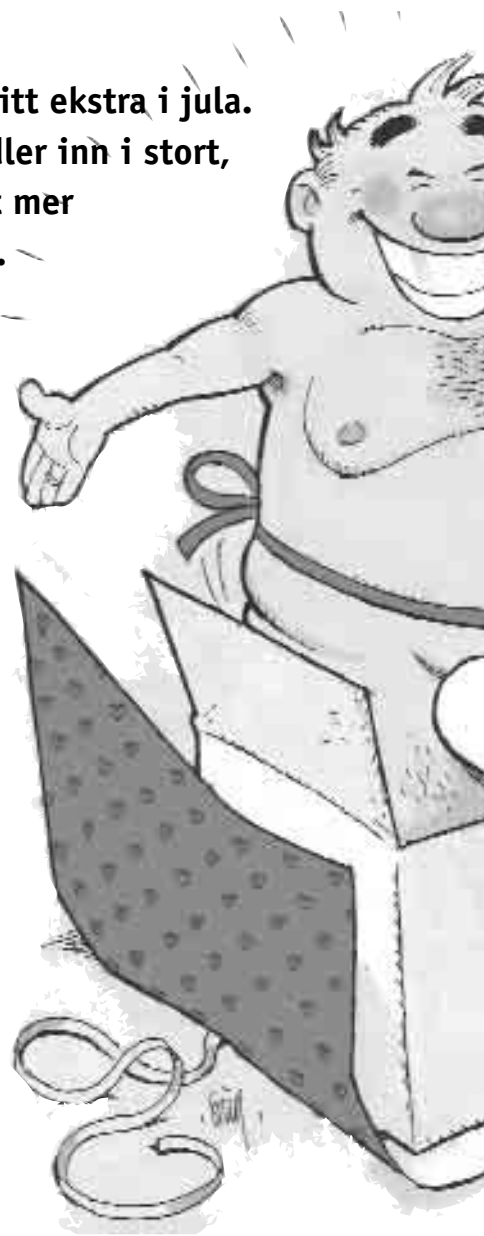
Jesus sa mye om penger og pengebruk: «Bruk pengene, som det hefter så mye urett ved, til å vinne dere venner som kan ta i mot dere i de evige boliger når pengene tar slutt.» (Lukas 16.9) Som Guds forvaltere er det meningen at vi skal bruke penger, selv om penger også kan misbrukes. Jula er en fin tid for å bruke penger på de vi er glad i, og kanskje gi litt ekstra til de som trenger det aller mest.

Pengene gir oss også makt som forbrukere. Når vi bruker mye penger på mat, juletrær og pynt, kan vi også bruke anledningen til å etterspørre produkter med bedre miljøkvaliteter. Den svenske biskopen Martin Lønnebo har sagt: «Gjør Kirken til det den i sitt vesen er - verdens største miljøbevegelse - og verdens største bevegelse for å bekjempe fattigdom». Kanskje juletiden er en anledning til å tenke litt i denne retningen?

Rettferdige varer

Det er stadig flere butikker som er knyttet til Initiativ for etisk handel. Spør etter «rettferdige varer». Kjøper du produkter med dette merket er du med på å gi mer tilbake til de små produsentene. Miljøheimvernet har en rekke tips til en grønnere julefeiring. For eksempel: Unn deg økologisk julemat. Reduser forbruket av julepapir. Ta vare på nøytrale esker, papirposer, gråpapir og lignende gjennom året. Med litt kreativ dekor, kan det bli personlig og morsomt gavepapir. Noen gaver er det kanskje ikke så mye vits i å pakke inn.

Kanskje gavene kan deles ut på andre måter enn ved å legge dem under treet? Hva med en liten sporelek, som starter med en kode på en

En gr

løs til-og-fra-lapp under treet? Det beste trikset har vi spart til slutt: Hvorfor skal vi nødvendigvis gi ting som må pakkes inn i gave? Kanskje skulle vi gi hverandre omsorg, tid og opplevelser - når vi likevel har alt vi trenger av materielle ting? ●

■ Vil du vite mer om Kristent Nettverk for Miljø og Rettferd? Se: www.kirken.no/miljo/

■ Er du interessert i å engasjere deg i dette her i Birkeland? Ta kontakt med menighetskontoret.

Den perfekte gaven til den som har ALT. ILLUSTRASJON AV SVEIN NYHUS

Skattefradrag for gaver

I 2004 kan du få skattefradrag for gaver til den norske kirke. Fradraget gjelder for gaver fra kroner 500 til kroner 6000.

Menigheter i Den norske kirke er både en del av det offentlige og det frivillige organisasjonsliv. Gjennom skatteseddelen betales drift av kirke og kirkegård og dette dekker også lønn til de fleste ansatte. Takket være dette kan vi tilby gudstjenester, konserter, barnedåp og vielser, men vi vil gjerne gjøre mer enn dette.

Mye av den daglige driften i Birkeland menighet må vi selv dekke og dette er våre inntektskilder:

- Takoffer i kirken ca. kr. 110.000
- Driftstilskudd fra Bergen kirkelige fellestilsråd ca. 89.000
- Givertjenesten gav i fjor kr. 87.000

Dette ønsker vi å få til:

- Et rikt musikkliv i menigheten med barnekor, konserter og spennende prosjekter i samarbeid med andre.
- Å beholde en diakon i 60 prosent stilling. Vi vil opprettholde hjemmebesøk, klubb for utviklingshemmede, sorgarbeid og hjemmebesøk. Vi vil fortsatt være representert i selvmordsforebyggende team og ha gode samarbeid med kommunale etater.

Vi du være med på et spleiselag for å få dette til? Meld deg gjerne på til den faste givertjenesten.

Hvis du er registrert som fast giver vil vi rapportere summene inn til ligningsmyndighetene. Vi trenger da opplysningene under. Du kan også sende en e-post til eli.heggdal@bkf.no
All informasjon behandles konfidensielt.

Vennlig hilsen
Eli Heggdal
Daglig leder i Birkeland menighet.

Ønnere jul

Overfladisk og grotesk Halloween

Jeg er så hjertens enig med Eli Heggdals kommentarer til feiring av Halloween i forrige nummer! Groteske og skremmende masker og sminke, krav om snop, kiming på døren, ikke bare én gang, men mange ganger etter hverandre, for deretter å hamre vilt på ytterdøren når ingen åpner.

Flere eldre mennesker og små barn har blitt skikkelig skremt; dette er noe helt annet enn julebukktadisjonen vår. Ja jeg må innrømme at jeg har et problem med denne «feiringen». Et så stort problem at det går ut over de barna som «går Halloween», for-

di jeg rett og slett ikke klarer å åpne døren for dem. Ikke etter første gangen for to år siden da jeg fikk et aldri så lite sjokk av fremtoningene.

Hvorfor kave seg sånn opp, kan man kanskje spørre. Der kommer sammenfallet i tid med allehelgen. Kontrasten blir så enorm! Fra det overfladiske og groteske til det dype, vare og fine: å minnes dem som er gått bort. ●

Replikk AV HANNELI JOHNSEN

Jeg er registrert som fast giver og ønsker å gi kr

- Hver måned
- Hvert kvartal
- Årlig

Navn:

Adresse:

Postnr:

Fødsels- og personnummer (11 siffer):

Telefon:

Epost:

Nettbank:

Giro (Antall ønskes tilsendt)

Sign:.....

 døpte

Mikael Helle Kuchler
Steffen André Berge
Morten Høvik Laxdal
Eirik Leander Sjø
Ole Kaspar Ellertsen
Nicolay Færøvik
Anders Walker Totland
Anders Monsen Johannesen
Henrik Ljones-Sundfjord
Olav Gangeskar-Solvang
Erik Vevatne
Sturla Vestby Gabrielsen
Nikolai Borch Helsingreen
Henrik Troye
Lukas Morland Langenes
Alexander Aas Torvestad
Eirik Uthe Haraldseth
Magnus Vikebø Haugsnes
Lise Eline Claussen
Yvonne Waagen Bolstad
Jeanette Waagen Bolstad
Linnea Aursnes
Rine Ravneberg
Susanne Bergtun

 vigde

Irene Lillevtedt – Frank Vagstad
Jorund Synnøve Lygren –
Johannes Ripsam Gangsøy
Anne Kristin Søvik – Øyvind Carlsen
Marit Berg – Karl August Berg
I Fantoft stavkirke:
Hjørdis Harmenn Kaland -
Gert Robert Nielsen
Mette Natås – Stein Erik Nordtvedt

 døde

Rolf Jensen
Hilmar Johan Eidesund
Rune Kasper Seim
Torleid Robert Ludvigsen
Harald Fischer
Truls Gleditsch
Lars Fjellbirkeland
Tormod Midtun
Rita Iren Veland Fjellbirkeland
Gunhild Edith Myrdal
Margit Rimstad
Andlaug Nämndal
Herdis Lie
Dorthea Luise Nilsen
Dagmar Fotland
Turid Espelid
Signe Hovland
Johanna Kornelia Gulbrandsen
Åsa Fjellanger
Ester Oline Særvold

Kalender

- 28. november, 1. søndag i advent**
11.00 Familiegudst. Barnas kirkebok.
v/Eiel Holten. Offer: Menighetsar-
beidet. Matt 21,1-9 Jes 62,10-12;
Rom 13,11-14
- 5. desember, 2. søndag i advent**
11.00 Gudstjeneste v/Ivar Braut. Nattv.
Åp 1,4-8 Mal 3,17-4,2a; Luk 21,25-33
Alle konfirmantene møter, og vi
markerer konfirmantenes «Mysa»-
prosjekt med en egen messe.
Offer: Misjonsprosjektet.
12.30 Dåpsgudstjeneste
19.00 Lysmesse v/Ivar Braut. Speiderne
deltar, og hele menigheten invite-
res til å oppleve tenning av lysene
og lesningen av adventstekster.
Åp 1,4-8 Mal 3,17-4,2a; Luk 21,25-33
- 12. desember, 3. søndag i advent**
11.00 Gudstjeneste v/Eiel Holten. Offer:
Menighetsarbeidet. Matt 11,2-10
Jes 35,3-10; 1 Kor 4,1-5
- 19. desember, 4. søndag i advent**
11.00 Gudstjeneste v/Ivar Braut. Offer:
Menighetsarbeidet. Joh 1,19-27
Jes 52,7-10; Fil 4,4-7
- 24. desember**
13.00 Julaftengudstj. v/Eiel Holten
Offer til Kirkens Nødhjelp.
14.30 Julaftengudstj. v/Eiel Holten
Offer til Kirkens Nødhjelp.
16.00 Julaftengudstj. v/Eiel Holten
Offer til Diakoniarb. i menigheten
23.30 Julenatt i kirken.
Luk 2,1-14 Mi 5,1-4a
- Vi oppfordrer flest mulig til å komme på
den første gudstjenesten der det erfarings-
messig er best plass.
- 25. desember, 1. juledag**
12.00 Høytidsgudstjeneste (merk tiden!)
Juledagsgudstjeneste. Nattverd.
v/Ivar Braut. Offer: Sjømanns-
kirken. Joh 1,1-5[6-8]9-14 Jes 9,2-
3.6-7; Hebr 1,1-5a
- 26. des., 2. juledag, Stefanusdagen**
11.00 Gudstjeneste v/Eiel Holten. Dåp.
Offer: Norsk misjon i øst. Matt
10,17-22 Jer 1,17-19; Apg 6,8-15
- 31. desember, nyttårsaften**
23.15 Midnattsmesse v/ Ivar Braut
- 2. januar, Kristi åpenbaringsdag,**
11.00 Gudstjeneste v. Ivar Braut. Dåp.
Matt 2,1-12 Jes 60,1-6; Ef 3,1-6

- 9. januar 1. søndag e. Kr. åp.dag,**
11.00 Gudstjeneste v. Eiel Holten. Nattv.
Matt 3,13-17 Jes 42,1-4; Kol 1,15-20
- 16. januar, vingårdssøndagen,**
11.00 Gudstj. v. Ivar Braut. Dåp. Matt
20,1-16 Matt 20,1-16 Jer 9,23-24; 1
Kor 9,24-27
- 23. januar, såmannssøndagen,**
11.00 Gudstjeneste v. Ivar Braut. Nattv.
Luk 8,4-15 Jes 55,10-11; 1 Kor 1,20-25
- 30. januar, Kristi forklarelsesdag**
11.00 Familiegudstj. v. Eiel Holten. Dåp.*
Åp 1,9-18 2 Mos 34,27-35; Matt 17,1-9

Se hva som skjer:

- Konsert i Øvsttun kapell søndag 28.nov.
kl.19.00. Vakre toner med Nils Økland, fele/
hardingfele og Sigbjørn Apeland, harmoni-
um. Bill. kr.100 til inntekt for nytt orgel.
- Lysmesse søndag 5.des. kl.19.00. Andre
søndag i advent er tiden for den årlige lys-
messen. Søndag 5.des. kl.19 fylles kirken av
speidere og andre for å oppleve den stem-
ningsfulle liturgien for lysmesse. Speidere
ulik årgang deltar med lystenning, prose-
sjon og skriftlesing. Et høydepunkt er ten-
ningen av den 7-armede lysestaken.
- Adventskonsert med damekoret Korall i
kirken torsdag den 9. desember kl 20.00.
- Barnas julekonserter søndag 12. desem-
ber kl.16.30 og 18.30.
- «Vi synger julen inn» på lille-lille julaf-
ten!, onsdag 22.desember kl.20.00.
- Lørdag 8.jan. 2005 ønsker Barnas kirke-
gang og menighetsrådet velkommen til ju-
lefest i menighetshuset kl 16.00. Det blir et
variert program med bla. julespill og juletre-
gang, og servering av kaker, boller, kaffe, te
og brus. Inngangspenger kr 30 pr person,
maks kr 100 pr familie. NB! Det blir øving på
julespillet samme dag kl 11.00-13.00.

- Bibeltimer 2005: Tirsdager kl.19.30 i me-
nighetshuset: 25.jan. (tema 1.Kor.15) ,
22.febr., 15.mars og 26.april. De tre siste
gangene med tema fra 2.Korinterbrev.

Kirkeskys til Birkeland kirke

Kirken har en gratis kjøretjeneste til og fra
kirken for deg som ønsker og trenger det. Du
ringer til personen som står på listen søndag
før kl.10.00, og du blir hentet der du bor.

28. nov.	Harald Hatlevik	55 13 11 76
5. des.	Bjørn A. Johannessen	55 92 93 08
12. des.	Ledvin Stormark	55 10 49 34
19. des.	Reidar Kanestrøm	55 92 92 88
25. des.	Bjørn A. Johannessen	55 92 93 08